5 bani în România.- 10 bani în străinătate | C G B

6 PAGINI

Anul XXXII. -- N-rul 174. -- Vineri 27 Junie 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Leĭ 4.65 / 9.15 / 18.—
STRĂINĂTATE: 3 luni Leĭ 10.- / 6 luni 20.- / Un an 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani 50
Idem pag. IV „ 40
Inserții și reclame 3,50 linia
Anunțuri cu informațiuni mortuare după mărime dela 60–150 lei

Redacția și Administrația: — București — 11, Brezoianu, 11

Cu privire la reforme

— O dorință a M. S. Regelui și o propunere pentru completarea reformeĭ agrare —

In cuvântarea ținută delegațiuneĭ Camereĭ, care a prezintat răspunsul la Mesaj, M. Sa Regele a zis: *„Nu râvnesc altceva mai mult, de cât a închide ochiĭ liniștit, lăsând în urma Mea o Românie tare și un popor fericit“.*

Dorință sublimă, izvorâtă din cugetul și inima cu adevărat a unuĭ mare Suveran și părinte al poporuluĭ.

A îndeplinit o misiune grea în această țară M. Sa Regele, muncind fără preget, în chipul cel mai stăruitor, în chipul cel mai înțelept și cel mai norocos; dar desăvârșirea opereĭ stă în a lăsa *și un popor fericit*, pe lângă atâtea instituții înfloritoare și pe lângă gloria țăreĭ; căcĭ istoria judecă și prețuește domniile Suveranilor, atât după gloriile câștigate, cât și după starea înfloritoare orĭ starea de sărăcie a poporuluĭ.

Dacă toate instituțiunile țăreĭ noastre sunt la înălțimea cerințelor timpuluĭ, dacă bugetul Statuluĭ arată mereŭ crescândă bogăția țăreĭ, nu este mai puțin adevărat însă că intrând în casa orĭcăruĭ țăran român (nu la horă unde femeile se îmbracă cu fir și cu mătasă) gospodăria luĭ lasă foarte mult de dorit. Hrana luĭ este foarte redusă: curtea luĭ, puțin îmbelșugată; traiul său, lipsit de higienă; casa, rareorĭ mai răsărită; vite, mai de loc. Starea aceasta, nu este a unuĭ popor fericit: fie el cât de viteaz, fie cât de inteligent, saŭ plătindu-și dările orĭcât de regulat. Iar dacă poporul s'a deprins cu această stare și nu dorește alta mai bună, lucrul e și mai trist.

Trebue făcut ceva, dar ceva complet.

Reforma propusă de guvernul actual—mijlocirea Statuluĭ pentru o mai dreaptă repartiție a întindereĭ pământuluĭ, luând ceva de la ceĭ ce aŭ prea mult și dând cu plată la țăranĭ, este acum o măsură aprobată de toțĭ, dar este numaĭ o jumătate din remediul ce se cere.

Pământul în mâna țăranuluĭ este ca și arma în mâna soldatului. Cel mai viteaz soldat, dacă nu are armă, cade învins. Dar de ce folos este arma cea mai perfectă, în mâna unuĭ soldat care nu-ĭ cunoaște mecanismul, care nu este instruit cum să se folosească bine și la timp de ea, care o lasă să rugineaskă, în sfârșit care prin instrucție și curaj, nu este la înălțimea perfecțiuneĭ el? Cade învins cu armă cu tot, cum aŭ căzut turciĭ, deși aveaŭ arme perfecte.

Țăranul nostru nu cunoaște gospodăria înfloritoare a țăranuluĭ din Occident; de aceea pe lângă pământ—pe lângă armă, îĭ trebue o instrucție specială și imediată; la nevoe chiar impusă, căcĭ școala rurală și activitatea extrașcolară, prea târziŭ vor îmbunătăți gospodăria rurală, *chiar dacă ar reuși vreodată.*

In lipsa orĭcăreĭ îndrumărĭ conforme cu nevoile luĭ, țăranul nostru a luat pildă de la marele proprietar: cultura exclusivă de grâu și porumb, care să se prefacă îndată în baniĭ, căcĭ boerului îĭ trebue baniĭ mulțĭ; dar țăranuluĭ i-ar trebui mai întâĭ o gospodărie îmbelșugată; atât de îmbelșugată, în cât nu numaĭ familia luĭ să trăiască bine, ci din prisosul gospodărieĭ luĭ să aprovizioneze și orașele. Baniĭ imediat luațĭ pe grâŭ-porumb, nu aduc totdeauna fericirea gospodărieĭ țărănești; cu baniĭ cât de mulțĭ, oare se pot cumpăra boĭ buniĭ, dacă toțĭ țăraniĭ neglijează creșterea vitelor? Iată o singură pildă. Am văzut și țăraniĭ carĭ având destuĭ baniĭ, duc totuși o viață de mizerie. Și de câte orĭ baniĭ singurĭ nu alimentează viciile!

Decĭ exproprierea și după ea împroprietărirea țăranilor, trebue completată printr'un sistem radical de instruire a cultivatoruluĭ nostru de pământ. Precum pentru facerea drumurilor *necesare tot luĭ*, i s'a dat inginer și picher, care să-l conducă, precum pentru a-și apăra țara și *pământul strămoșesc*, i s'a dat ofițer care să-l instruiască; iar pentru *luminarea minții* i s'a dat învățător, tot așa trebue să se facă și cu agricultura, izvorul de bogăție și fericire a poporuluĭ nostru.

Dacă cu 3 hectare de pământ ca al nostru, un țăran din Occident trăește bine, pe când țăranul nostru chiar cu 6 hectare trăește greŭ, vom înțelege ușor care este soluția. Experiența străină trebue adusă direct la noĭ și anume: după regiunile țăreĭ: munte, deal, câmpie, trebue să aducem agronomĭ elvețienĭ, olandezĭ, germanĭ saŭ francezĭ, în număr de 2—3 pentru fiecare județ, carĭ ajutațĭ de agronomĭ românĭ vor studia fiecare comuna în parte și vor da planul de cultură și de gospodărie, desvoltând-o treptat cu mijloacele și priceperea poporuluĭ nostru și având în vedere atât desfacerea produselor cât și îmbunătățirea gospodărieĭ. Acești agronomĭ ar forma un consiliu agricol al județuluĭ și ar conduce în acelaș timp 2—3 ferme, cu scopul de a îmbunătăți rasa vitelor, și a selecționa semințe de plante, legume, pomĭ, etc. O administrație statornică și energică, ar da tot concursul necesar acestor agronomĭ și ar privegheă ca eĭ să nu fie niște simpli lefegiĭ, ci să aducă un folos văzut, real, de care să-și dea seamă în fiecare an.

Intr'o țară special agricolă ca a noastră, nu se maĭ poate fără o organizație specială și practică, la nevoe putând chiar să impună ridicarea gospodărieĭ țărănești. Fără o asemenea măsură, darea de pământ va folosi puțin; pe când o astfel de organizare practică, conștiincios și energic aplicată, ar putea realiza curând dorința M. Sale Regeluĭ, de a vedea *un popor fericit* sub sceptrul Său glorios.

Alex. Resmeriță,
T.-Severin. *profesor.*

Turburările din Albania

NAȚIONALIȘTII PAZESC TUNURILE LA DURAZZO

CHESTIA DARDANELELOR

Demersul Rusiei și al României

Bătrânul ziar „Indépendance belge“, numărul său cu data de 3 Iulie st. n., vorbește despre demersul făcut la Constantinopol de guvernul nostru, împreună cu guvernul rusesc, în chestia Dardanelelor și spune următoarele:

„Este dar o înțelegere ruso-română în privința Strâmtorilor. D-l Diamandi, fratele ministruluĭ Românieĭ la Petersburg, deputat al partiduluĭ guvernamental și om de încredere al d-luĭ Brătianu, proclamă în „Universul“ că deschiderea Dardanelelor va fi primul rezultat, rezultatul imediat, al vizitiĭ Țaruluĭ. Nu se poate ști până unde asertiunea poate să fie adevărată, și te întrebĭ dacă d-l Diamandi evocă abrogarea apropiată a tratatuluĭ din Londra din 13 Martie 1871, orĭ numaĭ neîncheiderea Strâmtorilor pentru comerțul neutrilor în timp de războĭ. Primul zice că: „de o parte, Sultanul este hotărât să menție pe viitor principiul invariabil stabilit ca o veche regulă a imperiuluĭ său, în temeiul căreia a fost în totdeauna oprit vaselor de războiŭ ale Puterilor străine să intre în strâmtoarea Dardanelelor și a Bosforuluĭ și că, pe câtă vreme Poarta se află în pace, maiestatea sa nu va admite nicĭun bastiment de războiŭ în zisele strâmtorĭ“. Și că „pe de altă parte, Puterile se angajează să respecteze hotărârea Sultanuluĭ și să se conforme cu principiul aci maĭ sus enunțat.

„Și, de câteva luni, s'ar putea chiar zice de câțiva aniĭ, zecimĭ de cuirasate străine s'aŭ arătat în marea Marmara și'n Bosfor. Astăzĭ chiar, amiralul englez Milne a sosit în fața Dolmeĭ Bagre pe bordul vasuluĭ „Inflexible“, care este unul din unitățile floteĭ engleze din Mediterana.

„Protocolul n-rul 1 al zisuluĭ tratat din 1871, a admis, după propunerea conteluĭ de Granville, plenipotențiar englez „ca un noŭ principiu esențial al dreptuluĭ ginților, că nicĭ una dintre Puterĭ nu se poate desface de angajamentele unuĭ tractat, nicĭ să-l modifice stipulațiunile decât numaĭ în urma asentimentuluĭ părților contractante prin mijlocul uneĭ înțelegerĭ amicale“. Și art. 2 al acesteĭ convenții internaționale recunoaște Sultanuluĭ „facultatea d'a deschide Strâmtorile în timp de pace, vaselor de războĭ ale Puterilor amice și aliate în cazul când înalta Poartă ar socoti că e de trebuință pentru salvgardarea stipulațiunilor tratatuluĭ din Paris din 30 Martie 1856“. Pentru orĭ care altă deschidere ce ar fi cerută de Rusia și de România, trebuie consimțământul celorlalte cinciĭ marĭ Puterĭ. Este vorba însă aicĭ numaĭ de navigațiunea comercială. Atât rușiĭ cât și românii nu vor ca exportarea porturilor lor să fie oprită un singur moment ca în 1912, atunci când era teamă de un atac al flotiĭ italiene în contra Dardanelelor. „Negreșit că Turcia trebue să se apere, nimenĭ nu-ĭ contestă dreptul acesta. Trebue însă să se apere fără să proclame închiderea Strâmtorilor și fără să le împiedece complect prin mine. Atât la Petersburg cât și la Bucureștĭ sunt hotărâțĭ să obție acest rezultat. Și fiindcă, în caz de războiŭ, flota elenă nu e destul de tare ca să încerce un atac la care nu s'a încumetat nicĭ Italia, se pare că Said Halim pașa ar fi putut să asigure imediat pe d-l de Giers și pe d-l Manu în privința angajamentuluĭ pe care i l'aŭ cerut.

„Dar, contrariu știriĭ date de un ziar din Frankfurt, marele vizir și ministru al afacerilor străine și-a rezervat răspunsul. Asupra acestuĭ punct a voit să cunoască părerea colegilor săĭ și mai mult a ministruluĭ marineĭ Gemal pașa, care este o personalitate marcantă a cabinetuluĭ. Orĭce comunicare a uneia saŭ mai multor Puterĭ privitoare la Strâmtorĭ, este pururea considerată aci ca având caracter delicat. Cea făcută deunăzĭ de Rusia și România, și care a fost fără 'ndoială pusă la cale la Constanța, nu era prevăzută de guvernul otoman; el nu primise cel puțin în această privință, nicĭo informație pozitivă.

Un cuvânt maĭ mult ca să se arate circumspect. Va trebui totuși să se execute și să se angajeze, ca în caz de războĭ, să nu închidă nicĭ odată Dardanelele, pentru vasele de comerț, subt pedeapsa de a'și atrage dușmănia rușilor și a românilor, tocmaĭ atunci când are trebuință maĭ mult ca orĭ când de amiciția lor.

„Intr'adevăr, nu există mijloc d'a se proceda altfel. Maĭ întâĭ, cererea lor nu este contrarie tratatelor, care, după cum s'a văzut, din stipulațiunile pe care am crezut nimerite să le reproducem, se referă numaĭ la trecerea vaselor de războiŭ.

Și apoĭ ea poate fi susținută de cele două state și sprijinită de alte Puterĭ cu interese comerciale identice cu ale Rusieĭ și Românieĭ. Orĭ cum ar fi, hapul e amar și greŭ de înghițit, fiindcă se referă la independența absolută a Turcieĭ într'un domeniu ce părea a-l fi cu desăvârșire rezervat.

Și, fiindcă deschiderea în orĭce timp, a Dardanelelor și a Bosforuluĭ vaselor de comerț ale tutulor națiunilor ar putea înlesni intrarea vaselor de războiŭ ale unuĭ stat cu care Poarta ar fi în conflict.

„A fost decĭ o surprindere neplăcută cea rezultată din întâlnirea dela Constanța, de care Turcia s'ar fi lipsit bucuros.

S'aŭ mirat asemenea de îndrăzneala Românieĭ făcând pe marea Putere într'o cestiune regulată de atâtea coduri internaționale, și acum a început să se creadă că întrevederea amintită maĭ sus a transformat politica acestuĭ stat dunărean, și că, cu toată prezența regeluĭ Carol la Bucureștĭ, el va urma de azĭ înainte o altă cale, de care Austro-Ungaria nu va fi prea mulțumită.

„Cât privește desele permisiuni de intrare acordate de treĭ aniĭ vaselor de războĭ ale Puterilor ce trec prin Dardanele orĭ Bosfor, acestea tind să desființeze de fapt prerogativa atât de scumpă Sultanilor. Tot trecând și retrecând Puterile se vor crede autorizate să considere Strâmtorile ca o zonă liberă fără nicĭo împiedicare. Aceasta se va întâmpla poate pentru Rusia, peste câțiva aniĭ, când va avea o flotă importantă în marea Neagră. Totul evoluiază în fața uneĭ Puterĭ marĭ care știe să se folosească de împrejurărĭ. Pentru ce această dogmă intangibilă a regimuluĭ Strâmtorilor n'ar evolua și ea?“

Urmările beției

Funcționarul Ovidiu Georgescu, de 40 aniĭ, din Turnu-Măgurele, venind în Capitală pentru niște afacerĭ, s'a apucat să se îmbete.

Amețit de băutură a trecut pe str. Stavropoleos, unde ne maĭ putându-se ține pe picioare, a căzut cu capul de pavaj, rănindu-se grav.

El a fost dus cu trăsura la Salvare și pansat.

Abonamente de vilegiatură

pe lună în țară: leĭ 1.50; pe lună în streinătate: leĭ 3. Pentru Germania Austria și Elveția: leĭ 4 pe lună.

„UNIVERSUL“

în Dobrogea-nouă

SILISTRA

Silistra, 24 Iunie.

A fost arestat de poliție Iancu Hristu, dezertor bulgar din reg. 11 cavalerie din Șlivnița, care a trecut fraudulos în țară.

Numitul spune că a dezertat din cauză că pe acolo se mobilizează din nou.

Un turc împușcatde soldații bulgarĭ la frontieră

Soldații bulgarĭ aŭ împușcat la frontieră un turc, a cărui identitate e necunoscută.

Starea luĭ nu e gravă.

TURTUCAIA

24 Iunie

Serbarea școalelor primare

Astăzĭ, am avut serbarea de fine de an a școalelor primare din localitate, serbare dată într'un umbrar construit de primărie, pe piața „Păcel“ din fața porțuluĭ.

Iată programul serbăreĭ:

PARTEA I

1) S'a cântat „Pe-al nostru steag“, cor pe 3 vocĭ, executat de elevĭĭ școaleĭ n-rul 1 sub conducerea d-luĭ institutor B. Stoicescu.

2) Cuvântare ocazională ținută de d-l B. Stoicescu, care arată însemnătatea serbăreĭ.

3) S'aŭ recitat următoarele: „Copilul și cățelu“, „Lenuța și pisica“, „Copilul în mizerie“, „Paza Dunăreĭ“, de Carmen-Sylva, — „Pâinea“ „Economia“, „Femeea Leneșă“ și altele de elevĭĭ și elevele școaleĭ n-rul 2.

4) „Orfanul“, cor pe treĭ vocĭ executat de elevĭĭ școaleĭ n-rul 1.

5) „Steaua țăreĭ“, cor pe 2 vocĭ executat foarte bine, atrăgând aplauzele mulțimeĭ, executat de elevĭĭ școaleĭ n-rul 2, sub conducerea directoruluĭ Călin Rădulescu.

6) Recitări executate de elevĭĭ școaleĭ n-rul 2: „Nainte Șoimiĭ“, „Fluturile“, „Voința Neamuluĭ“ și „Movila luĭ Burcel“.

7) „Hora fetelor“, joc național executat de elevele școaleĭ n-rul 2.

PARTEA II

8) S'a jucat o piesă teatrală cu subiect ostășesc de elevĭĭ școaleĭ n-rul 1, storcând lacrimĭ asistenteĭ.

9) „La arme“, cor executat de școala n-rul 1.

10) Recitări: „Copilașul“, „Mama mea“, „Copilul și floarea“ ș. a. de elevĭĭ școaleĭ n-rul 4, sub conducerea institutoruluĭ Ionescu.

11) S'a cântat „Moara“ de elevĭĭ școaleĭ n-rul 4.

In urma executăreĭ programuluĭ s'a arătat situația fiecăreĭ școliĭ, care este următoarea:

Școala n-rul 1, înscrișĭ: băeții 159; fete 122. Aŭ urmat regulat: 152 băeți; 119 fete. Promovați: 109 băeți; 97 fete. Absolvit: 19 băeți; 15 fete.

Școala n-rul 2, înscrișĭ: 94 băeți; 67 fete. Aŭ urmat regulat: 87 băeți; 67 fete. Promovați: 69 băeți; 55 fete. Absolvit: 8 băeți; 6 fete.

Școala n-rul 3, înscrișĭ: 44 băeți; 47 fete. Aŭ urmat regulat: 41 băeți; 45 fete. Promovați: 31 băeți; 37 fete.

Școala n-rul 4, clasa I, înscrișĭ: 37 băeți; 38 fete. Aŭ urmat regulat: 33 băeți; 36 fete. Promovați: 12 băeți; 20 fete.

Școala n-rul 4, clasa II, înscrișĭ: 19 băeți; 28 fete. Aŭ urmat regulat: 15 băeți; 25 fete. Promovați: 10 băeți; 20 fete.

După citirea rezultatuluĭ frecventărilor școlare, vorbește d-l Petrescu, revizorul școlar, care mulțumește copiilor că aŭ venit cu drag la școală, și părinților lor, carĭ dovedesc cu prisosință că sunt buniĭ românĭ. Mulțumește tutulor profesorilor, pentru rodnica muncă ce aŭ depus — deși în scurt timp — căcĭ școalele s'aŭ deschis parte pe la 20 Ianuarie 1914 (n-rele 3 și 4) — și pentru marele progres ce cu multă bucurie constată.

Maĭ aduce mulțumirĭ d-luĭ C. F. Radovicĭ, administratorul plășeĭ, care în toate ocaziunile a dat un real sprijin școaleĭ.

Răspunde d-l Radovicĭ, aducând meritate elogiĭ corpuluĭ didactic din Turtucaia.

La urmă d-l Ionescu, arată și mulțumirea sa sufletească, când vede la această serbare atâta suflare românească, amintindu-și de serbările ce le făcea în trecut când puținĭ românĭ luau parte.

(D-l Ionescu este învățător în Turtucaia de peste 14 aniĭ.)

Bal

Seara, de către corpul didactic s'a dat un mare bal în saloanele școaleĭ n-rul 1.

A luat parte multă lume civilă și militară.

Jurisprudențe

stabilite de Inalta Curte de Casație, în ultimul timp

1) Trimiterea în posesie de către justiție a moștenitoruluĭ care n'are sezină, are efect retroactiv până în momentul deschiderei succesiuneĭ, astfel că acțiunea în revendicarea unuĭ bun succesoral este regulat introdusă de moștenitorul care, deși în momentul introducereĭ acțiuneĭ, n'avea trimiterea în posesie, a obținut-o însă în cursul procesuluĭ. (Cas. secția I Decizia n-rul 296 din 19 Maĭ 1914)).

2) Chiar și în materie de delict de presă, pentru ca recursul la Curtea de Casație al celuĭ condamnat la închisoare să fie admisibil trebue să se pună în stare de închisoare saŭ să fie liberat pe cauțiune, căcĭ art. 422 pr. pen. nu face nicĭo distincție între delictele de drept comun și cele de presă, iar art. 24 din Constituție n'a adus nicĭo atingere la dispozițiile art. 422 pr. pen. (Cas. secția II Decizia n-r. 1160 din 2 Maĭ 1914).

3) Vițiul alcoolismuluĭ nu constitue prin el însuș o infirmitate în sensul art. 3 lit. C. din legea pensiunilor pentru a fi un motiv de așezare la pensie cu dispensă de etate. (Cas. s. III Decizia n-rul 134 din 22 Aprilie 1914).

CONGRESUL

institutorilor și institutoarelor

Astăzĭ, 26 Iunie, se va deschide congresul institutorilor și institutoarelor din România.

Pentru chestiunile puse în discutiune s'aŭ înscris foarte mulțĭ profesorĭ să ia cuvântul.

Intre altiĭ vor vorbi:

D-l C. Rădulescu-Motru, prof. universitar, despre „Pedologie“.

D-l M. Dragomirescu, prof. universitar: „Școala primară actuală față cu reformele sociale și cerințele timpuluĭ“.

D-l I. Otescu, profesor secundar, fost inspector general al învățământuluĭ: „Drepturile de eligibilitate ale membrilor corpuluĭ didactic primar“.

Discuțiunile vor fi foarte interesante.

Scrisorĭ din Turcia

Discuția bugetuluĭ la Cameră și discursul luĭ Giavid bey. — Interpelarea deputaților grecĭ cu privire la emigrările grecilor și răspunsul luĭ Talaat bey.— O ședință sgomotoasă.

Constantinopol, 24 Iunie

Giavid bey, ministrul de finanțe a ocupat două ședințe întregĭ ale Camereĭ expunând situația financiară a Turcieĭ. Două ședințe a ținut încordată asupra luĭ atenția întregeĭ Camere și a numerosuluĭ public care alergase să-l audă. Pentru că trebue să spun, Giavid bey pe lângă că este unul din cei maĭ buniĭ financiarĭ aĭ Turcieĭ e cel maĭ bun orator al Camereĭ. Giavid bey n'a expus însă numaĭ situația financiară a Turcieĭ. Inainte de a aborda chestia bugetuluĭ, a expus oare cum întreg programul politic al actualuluĭ guvern. Ministrul de finanțe a pronunțat un adevărat rechizitoriu la adresa fostuluĭ cabinet care a dus țara la ruină și politicește și economicește și a scos la iveală succesele repurtate de actualul guvern atât pe terenul politic cât și pe cel financiar. Marele împrumut contractat în Franța este de sigur cel maĭ mare succes al guvernuluĭ în general și al luĭ Giavid bey în particular.

După cum reese din expunerea ministruluĭ de finanțe bugetul Turcieĭ pe 1914 se soldează cu un deficit de peste 3 milioane lire (50 milioane fr.). Acest deficit însă nu este cel real. Dacă bugetul se soldează azĭ cu acest mic deficit, pe la finele anuluĭ deficitul va atinge țifra de aproape 120 milioane fr. după cum afirmă ministrul de finanțe.

Giavid bey recunoaște că Turcia trebue să puie capăt oricăruĭ împrumut care, după el, subjugă și politica și viitorul țăreĭ. Cu toate acestea tot el declară că Turcia va fi nevoită să contracteze într'un interval de aproape zece aniĭ, diferite operațiuniĭ financiare. El socotește că numaĭ instrucția noilor linii ferate în Anatolia și Syria vor necesita cheltuelĭ extraordinare carĭ vor trece peste un miliard. Trebue prin urmare un împrumut de un miliard și jumătate ca să facă față acestor nevoĭ, precum și construcțieĭ porturilor și pentru irigațiile din Mesopotamia și Adana. Fără să fixeze sume Giavid bey declară că ministerul de războiŭ va avea nevoie de marĭ cheltuelĭ pentru completarea armamentelor și construirea de fortificații necesitate în urma războiuluĭ balcanic. Marina va avea nevoie de aproape 20 milioane pentru aplicarea programuluĭ eĭ naval. In total, Giavid bey crede că toate aceste cheltuelĭ vor necesita o sumă de aproape 2 miliarde treĭ sute milioane pentru carĭ trebue o anuitate de peste 100 milioane. Și dacă această țifră a speriat publicul puțin în curent cu aceste manevre financiare și pe mulțĭ deputațĭ, în schimb Giavid bey declară că pe el această țifră nu-l sperie de loc având marĭ speranțe în viitoarele venituri ale țăreĭ. După el numaĭ patenta la carĭ vor fi supușĭ străiniĭ va aduce 130 milioane franci fără să adauge veniturile din instituirea monopoluluĭ asupra petroluluĭ și a altor articole.

Discursul luĭ Giavid bey a făcut o mare impresie asupra tutulor și după propunerea unuĭ deputat, Camera a decis ca acest discurs să fie afișat. De asemenea întreaga presă locală consacră lungĭ articole foarte elogioase la adresa ministruluĭ de finanțe.

Pe cât de calmă era Camera toată ziua de Sâmbătă și Luni până la prânz când Giavid bey expunea situația financiară, pe atât de sgomotoasă a fost ședința de erĭ după prânz când a venit în discuție interpelarea deputaților grecĭ cu privire la emigrările grecilor. Incă de Sâmbătă câțiva deputațĭ grecĭ și-aŭ propus să interpeleze pe Talaat bey asupra măsurilor ce guvernul a luat saŭ va lua ca să oprească emigrările.

De cum s'a suit la tribună deputatul grec din Smirna Emanuelidis, s'a putut observa printre deputații turcĭ un început de enervare.

Discursul deputatuluĭ grec a fost foarte des întrerupt de sgomote și protestări din partea deputaților turcĭ. Cu toate aceste protestări Emanuelidis Efendi a ținut să arate relele efecte ale emigrăreĭ grecilor și diferitele scene la carĭ aŭ dat loc aceste emigrări. A întrebat guvernul dacă a luat măsurĭ pentru remedierea răuluĭ și anume ce măsurĭ.

Ministrul de interne, Talaat bey, a răspuns deputaților grecĭ și într'un lung discurs a expus punctul de vedere al guvernuluĭ și măsurile ce a luat. Talaat bey a arătat că una din cauzele principale ale boicotăreĭ grecilor este propaganda emigraților muzulmanĭ veniți din Macedonia grecească și evaluați la 270 miĭ. Cât privește cauza emigrăreĭ grecilor, ministrul de interne recunoaște că grecii aŭ fost intimidați de emigranții ce soseaŭ, însă mulțĭ grecĭ aŭ emigrat fără nicĭ un motiv serios, cuprinși de o frică neexplicabilă. Arată că guvernul a luat toate măsurile pedepsind pe ceĭ carĭ s'aŭ făcut vinovați și turneul luĭ în Tracia și în Anatolia n'avea de scop de cât remedierea acestuĭ răŭ. Vorbește de comisiunea care s'a dus la fața loculuĭ ca să rezolve această grea chestie.

Câțiva deputați grecĭ nemulțumiți cu declarațiile luĭ Talaat bey aŭ încercat să vorbească. Protestările și sgomotul deputaților turcĭ însă era așa de mare în cât i-a fost imposibil. De asemenea președintele Camereĭ cu greu a putut să readucă liniștea în Cameră. Un deputat grec a fost apostrofat cu cuvântul „obraznic“ și era să aibă loc o încăerare dacă n'ar fi intervenit câțiva deputați.

Naum Apostolescu

DIN BUCOVINA

O înaltă distincție a mareșaluluĭ țăreĭ, baronul Hormuzache.—Promovarea de doctor în drept a deputatuluĭ român Dori Popovicĭ.— Spontană manifestație patriotică

— Dela corespondentul nostru —

Cernăuți, 24 Iunie

Mareșalul țăreĭ baronul Al. Hormuzache a fost distins prin cel maĭ înalt ordin ce se poate acorda unuĭ demnitar. M. S. Impăratul Franz Iosif i-a conferit ordinul „Franz Iosif cu stea“ în gradul de mare comandor. Această înaltă distincțiune, după o activitate numaĭ de 3 aniĭ de când d-sa este mareșalul Bucovineĭ, este cea maĭ bună dovadă de înaltele sale calități, grație cărora a știut să ducă la bun sfârșit marea acțiune a sanăriĭ.

Baronul Hormuzache e simpatizat și iubit de toate partidele politice din Dietă. Inalta distincțiune a produs o impresie excelentă, atât în cercurile politice, cât și în cele ale aristocrațieĭ, întru cât figura marcantă a baronuluĭ se bucură de simpatiĭ generale. Maĭ cu seamă în cercurile românești distincțiunea a fost primită cu mare satisfacție.

Baronul Hormuzache s'a născut în 1869 în Cernăuți, undă și-a făcut și studiile, luându-și licența în drept în 1891. A profesat avocatura. Pentru prima oară a fost ales deputat în parlament în 1903. D-sa făcea politică conservativă. In 1911 a fost numit mareșal al țăriĭ, demnitate pe care o ocupă și acum.

D-sa e maĭ presus de toate un bun român și totdeauna a știut să apere cu multă căldură cauza națională a românilor bucovineni.

*

Erĭ a avut loc în sala festivă a universității din Cernăuți, promovarea de doctor în drept a deputatuluĭ român *Dori Popovicĭ*, viceprimar al orașuluĭ. Ca promotor a figurat d-l prof. dr. Isopescul cav. de Grecul, deputat în parlamentul din Viena. A participat o lume foarte distinsă și aleasă, dovadă că distinsul bărbat politic se bucură de marĭ simpatiĭ în toate cercurile societățiĭ.

După promovare d-sa a fost obiectul unor viĭ manifestațiuni de simpatie din partea numerosuluĭ public și a studențimeĭ române, care a participat în număr foarte mare.

Intre asistenți am observat pe primarul orașuluĭ dr. Weisselberger, primul ajutor de primar d. Barleon, deputații dr. Straucher, Isopescul, profesorii universitarĭ dr. Longhin, Cagler, Șeron, consilierii de tribunal Bocancea și Isopescul, medicul primar dr. Gheorghian, numeroși preoți, avocați, etc.

*

Aseară, terasa „Kaiser“, unde se afla un public de peste o mie de persoane a fost un punct unde a avut loc o mare manifestație patriotică spontană. Muzica, care concerta, la un moment dat a executat un potpuri în care figura și un imn rusesc. Cum s'aŭ intonat primele note din acest imn, un domn, bine îmbrăcat din public, a început să protesteze sgomotos, cerând capelmaistrului să înceteze. La acest protest s'a asociat întreaga asistență, amenințând cu părăsirea teraseĭ și cu boicotarea acestuĭ local.

După ce s'aŭ liniștit spiritele, muzica a intonat imnul imperial austriac și marșurĭ patriotice, ascultate de public în picioare, în timp ce se auzeaŭ: „Trăiască Impăratul Franz Iosif“, „Trăiască monarchia austriacă“, „Trăiască casa habsburgică“!

A domnit apoĭ o bună dispoziție, iar în jurul teraseĭ se adunase o mulțime imensă de curioșĭ, carĭ aclamaŭ pentru familia imperială.

Știrea fiind răspândită în oraș a produs o bună impresie, și fiecare manifesta cu vădit sentiment patriotic.

Sigma

Două zile la Odesa

Escursiunea „Cercurilor comerciale și industriale“

— URMARE —

Inapoerea

După concertul de la teatrul Imperial, am pornit în grup, spre port.

Impresiunea muziceĭ delicioase, executată cu atâta artă de orchestra orașuluĭ, ne captivase.

Se părea că revenisem dintr'o altă lume, dintr'o lume ca 'n basme, unde simțirea ți-e alintată de poezia heruvimilor.

Se făcuse orele 10 noaptea.

Portul ni se prezenta de astă dată, sub alt aspect...

Globurile electrice revărsau o lumină albă și puternică.

Vaporul aștepta sub presiune. Ne îmbarcarăm.

In momentul de a părăsi țărmul Odeseĭ, d-l Ermacoff, directorul general al navigațiuneĭ ruse pe Dunăre, ținu o scurtă cuvântare, urându-ne drum bun și rugându-ne să ducem frumoasei Românii, salutul poporuluĭ rus.

A răspuns în termenĭ tot atât de calzĭ, d-l Gogu Zamfirescu.

In sfârșit, vaporul se pune în mișcare, încet, încet, se desprinde de mal și dispare ușor pe întinsul semi-obscur al măreĭ, urmărit de entuziastele urărĭ ale mulțimeĭ de pe cheĭ.

Șase ore de groază

Abia eșirăm în larg și valurĭ uriașe ne vestiră că marea nu prea e în toane bune.

Comandantul vasuluĭ, d-l Alexe Feodoroff, îmĭ spuse: *Vom avea furtună. Nu te speria însă și mai ales nu comunica nimănuĭ.*

Intr'adevăr, nicĭ nu apucaserĭ bine escursioniștiĭ să coboare de pe punte și vântul, ridicând munțĭ uriașĭ de apă, făcea ca vaporul să ia pozițiuni periculoase.

Oscilațiunile deveneau din ce în ce maĭ pronunțate.

Răul de mare, așa zisul *mal de mer*, apăru, dublând groaza clipelor prin carĭ treceam.

Tocmaĭ în zorĭ, adică tocmaĭ când vaporul era pe punctul de a intra în Dunăre, marea se liniști.

Fără îndoială, vom ține minte multă vreme, voiajul acesta, care ne-a făcut să gustăm senzația friceĭ.

Pe Dunăre

„Rus“ înainta majestos printre cele două malurĭ ale Dunăreĭ, voind par'că să ne spună: Ațĭ văzut cum am reușit să înfrâng natura?...

Vâlcoff, Chilia, Ismail, Reni, ne întâmpină pe rând în drum.

Vasul oprește pentru fiecare din aceste porturĭ, maĭ mult, aș putea zice, ca o datorie de politeță.

La Reni, se vizează din noŭ pașaportul colectiv: aceeași formalitate ca la ducere.

Pornim înainte: Galați, Brăila...

„Rus“ salută portul Brăila cu salve de... artificiĭ..

Sunt orele 10 seara...

Vaporul stopează la pontonul românesc și... debarcăm...

Comandantul Alexe Feodoroff e obiectul uneĭ frumoase manifestațiuni de simpatie din partea escursioniștilor.

Simpaticul marinar rus, în culmea emoțiuneĭ, abia putu să articuleze în românește: Trăiască România...

De la ponton, ne-am despărțit, în mod cordial, ducând fiecare, în sufletul său, amintirea plăcutelor clipe petrecute pe pământul puterniculuĭ imperiu rus.

*

Inainte de a încheea, mă cred obligat să fac o observație.

Impresiunea pe care aŭ lăsat-o escursioniștiĭ noștrĭ, nu cred să fie la fel cu aceea pe care ne-a lăsat-o primirea ce ni s'a făcut de către autoritățile din Odesa.

Lipsa de disciplină, a dat naștere la diferite incidente între escursioniștĭ, incidente cu atât maĭ neplăcute, cu cât se petreceau în țară străină.

Ar fi regretabil, dacă autoritățile superioare din Odesa, cu carĭ am fost în contact tot timpul ședereĭ noastre, în marele port rusesc, ar judeca poporul român, ținând seama de aceste regretabile incidente.

Marcel